

Да ли смо спремни за „Поворку поноса”

Пише: Бошко Обрадовић и Марко Караџић
понедељак, 14 септембар 2009 00:11

(Политика, 14.09.2009)

Дуго најављивана и два пута отказивана „Поворка поноса”, која ће окупити геј, лезбијске, транссексуалне и бисексуалне (ЛГБТ) особе, биће одржана у недељу. Организацију ове манифестације пратиле су бројне контроверзе, укључујући и јавну свађу представника ЛГБТ организација, а стручњаци за безбедност оцењују да је ово скуп високог ризика. О томе да ли је Србија спремна за „Поворку поноса” за „Политику” говоре: Марко Караџић, државни секретар за људска и мањинска права, и Бошко Обрадовић, главни и одговорни уредник часописа „Двери српске”.

Политика: Сва истраживања јавног мњења показују да је наше друштво патријархално и хомофобично, а и студија безбедности коју је урадио Факултет за безбедност показује да је најављена „Поворка поноса” скуп високог ризика. Да ли мислите да је држава Србија спремна за ову манифестацију?

Караџић: Сам Устав, закон и обавезе које смо преузели међународним конвенцијама и чланством у међународним организацијама јемче право грађанима на слободу мирног окупљања. Поента је у томе да креирамо и створимо друштво у коме закон може да се спроведе на миран начин и да се обезбеди толеранција и суживот у њему. Сведоци смо да многи скупови у нашој земљи нису у духу толеранције (на пример, антифашистички), да чак и утакмице представљају скуп високог ризика, јер су, нажалост, људи научили да се одређене ствари решавају силом. И то је оно против чега се ми боримо. Поента јесте да омогућимо једни другима да живимо и да нико не претендује на то да убеђује некога ко не воли одређену ствар да мора да је воли. Поента је да уважимо сваког појединца у овом друштву, без обзира на његова лична својства и сексуалну оријентацију.

Обрадовић: Шта друго може бити „Поворка поноса” осим одређена провокација и покушај да се тај корпус људских права насилно проширује. Када то кажем, мислим на хомосексуалне бракове, усвајање деце у тим браковима и читаво једно потенцијално, привилеговано постојање одређених мањинских структура и група у нашем друштву. Зато ми све ово не изгледа као парада некога ко је угрожен, јер је он већ третиран законски, већ ми личи на промоцију идеологије сексуализма и једну помало агресивну провокацију која жели да изазива поделе у нашем друштву и да изнова генерише одређену слику о Србији – а то је слика о некаквом ружном лицу Србије, које је

Да ли смо спремни за „Поворку поноса”

Пише: Бошко Обрадовић и Марко Караџић
понедељак, 14 септембар 2009 00:11

тоталитарно, патријархално, деструктивно и у сваком смислу негативно. Плашим се да та провокација иде у том правцу, да ћемо поново на београдским улицама имати некакве сцене које ће отићи у свет и које ће нас представити у једном веома лошем издању. И зато мислим да је безбедносни ризик свега овога веома велик и да би држава Србија требала да одговори на питање који је њен систем вредности и где су границе проширивања људских права. Ова тема није тема за улицу.

Политика: Због чега мислите да државна подршка „Поворци поноса” значи угрожавање традиционалних, породичних, вредности. Зашто би неке сметало да особе мањинске сексуалне оријентације слободно прошетају? Због чега тај државни став тумачите као наметање нове идеологије?

Обрадовић: Зато што ми осећамо да је тај традиционални, породични, поглед на свет овде можда више дискриминисан и угрожен, да он нема простора у медијима, да нема простора у законодавној делатности и да није на довољан начин промовисан у овом часу. Сматрамо да држава кроз овакве врсте експлицитне подршке стаје на страну одређених ствари које је при том регулисала Законом против дискриминације. У том смислу ја инсистирам на томе да је српски сабор „Двери” апсолутно против било каквог насиља и ми управо у било чију приватност апсолутно ничим не желимо да улазимо. Правимо разлику између приватности и права на приватност које апсолутно мора бити заштићено и онога што бисмо могли назвати проширивањем тог права на приватност, на јавну сферу. Не у смислу слободе изражавања и организовања било чега, већ у смислу процене да ви једноставно „насељавате” друштвени простор низом манифестација и једним погледом на свет који је директно супротан традиционалном погледу на свет. То је диктатура мањине.

Караџић: Далеко је то од мањинске диктатуре и од наметања хомосексуалне идеологије за коју не знам ни шта је, а оно што је веома битно у овом тренутку рећи јесте да је то само омогућавање сваког појединца, без обзира на лично својство, да искористи право које му је гарантовано. Значи, оно што јесте поента јесте идеја да се у овом друштву омогући да људи који овде живе и који су суочени с дискриминацијом схвате да их прихвата друштво, заједница у којој живе и у којој раде. Мислим да је то много нормалнији начин да се заиста онај систем вредности традиционалне и здраве породице и свега осталог спроведе и одржи. Јер, здраво друштво и здрава породица јесте само она која има смелости да без страха и бојазни од друштва у коме живи прихвати особе с којима живи, прихвати своје пријатеље, своју децу и омогући им нормалан живот. Човек који није могао да буде уписан у средњу школу само зато што се изјаснио као хомосексуалац, родитељи га избацили из куће, има права да изрази своји протест. И зашто би његов протест на улици овог града и скретање пажње јавности да такве особе постоје представљао било какву провокацију. Морамо да прихватимо да постоје, да

Да ли смо спремни за „Поворку поноса”

Пише: Бошко Обрадовић и Марко Караџић
понедељак, 14 септембар 2009 00:11

живе у овом друштву, да су наши пријатељи, рођаци, комшије. Једноставно, морамо да уважимо и њихово право на слободу мирног окупљања, као и свако друго људско право. Ја не видим да ти људи ишта друго траже и не видим зашто би реакција једног дела јавности била таква да жели да ликвидира, да позива на смрт, да позива на убиства, на прављење експлозивних направа. На веб-сајтовима постоје размене о томе како се ручно праве бомбе!

Обрадовић: Уопште један пристојан и васпитан човек не сме себи да дозволи било какво насиље према било ком другом који је у том смислу беспомоћан, или на било који други начин дискриминисан, и оно за шта се ми залажемо јесте да пробамо да мало раздвојимо сферу приватности од сфере јавности. Овде имамо управо тај случај да одређено изражавање напушта ту сферу приватности и покушава постепено једним агресивним понашањем да насељава сферу јавности.

Караџић: Сваки човек своју сексуалност држи као приватну ствар. Али, у овом друштву ова количина мржње према особама другачије сексуалне оријентације иде много далеко и улази у приватну сферу човека. Ти људи имају огромне проблеме у породици, школи и у друштву у коме живе.

Политика: Зар сматрате да су српске традиционалне вредности на толико слабир ногама да ће их једна поворка урушити?

Обрадовић: Ако има медијску, политичко-законодавну и уметничку подршку и свој лоби онда је она толико и моћна.

Караџић: Када покажемо и изразимо одређен степен толеранције према нечему што је очигледно проблем у овом друштву, око чега не постоји сагласност, ми људима показујемо како се излази на крај с различитостима и проблемима. Стално добијамо позиве од злостављаних жена, од жена које су избачене из куће, од жена које немају правну заштиту или могућност да дођу до своје деце. Постоји исувише насиља у породици и људи не реагују на такве ствари. То је оно што није у складу са оним системом вредности у који ја верујем. А свака држава треба сваком појединцу да омогући здрав и нормалан живот у коме нико неће бити премлаћен зато што је хомосексуалац, односно зато што је различит.

Да ли смо спремни за „Поворку поноса”

Пише: Бошко Обрадовић и Марко Караџић
понедељак, 14 септембар 2009 00:11

Обрадовић: У томе се сви слажемо.

Политика: У свим европским градовима и градовима у окружењу одржавају се геј-параде. Зашто би Србија била изузетак?

Обрадовић: Друштва која претендују да буду пристојна не би требало да парадирају својом сексуалношћу.

Караџић: Овом скупу је само дат тај назив „поворка”. Ту ће изаћи људи који се осећају угроженим и борци за људска права.

Политика: Аргументација тих људи јесте да желе да се изборе за друштво у коме ће сваки хомосексуални и хетеросексуални пар моћи да се ухвати за руке и загрљен прошета улицом или Калемегданом.

Обрадовић: Да ли сте икада размишљали да ли је то угрожавање права и вређање вредносног система неког другог ко живи и шета тим истим Калемегданом?

Караџић: Исто тако су говорили и белци и расисти јер су сматрали да је вређање њиховог права када им црнац прође комшилуком који није предвиђен за живот црних особа.

Политика: Да ли је суштина приче у томе да се створи друштво у коме нико никога не угрожава? Лекари објашњавају да хомосексуалност није болест, нарочито не заразна и да нико никога не може заразити тиме. Зашто постоји толики страх и отпор према „Поворци поноса”?

Обрадовић: У медицинским приручницима се тврди да није само генетска ствар у питању, него и социјални амбијент.

Да ли смо спремни за „Поворку поноса”

Пише: Бошко Обрадовић и Марко Караџић
понедељак, 14 септембар 2009 00:11

Караџић: Да социјални амбијент „ствара” хомосексуалце њих не би било ни овде, ни у Ирану.

Обрадовић: Та врста опредељења се ипак на одређени начин шири.

Караџић: Мислим да сте погрешно схватили – демократска друштвена клима само охрабрује људе да признају своје хомосексуалне склоности.

(Разговарале **Катарина Ћорђевић** и **Гордана Башовић**)